

Dalarna- Sveriges bästa ungdomsregion

2021-2024

Datum 2021-10-04	Diarienummer RD21/03019	I samarbete med <ul style="list-style-type: none">- Dalarnas ungdomsstrategiska nätverk- Nätverket DIMPA- Dalarnas implementeringsprocess för utvecklande av ungdomspolitiken- Unga rådgivare
Giltigt t.o.m 2024-12-31	Versionsnummer 1.0	
Godkänt av Regionfullmäktige		

Innehåll

1	Varför en regional ungdomsstrategi?	3
2	Styrande lagar, mål och strategier	3
2.1	Dalarnas regionala utvecklingsstrategi	3
2.2	FN:s konvention om barnets rättigheter	4
2.3	Regeringens mål för ungdomspolitiken	5
2.4	Agenda 2030 – globala hållbarhetsmålen	5
3	Rättighetsbaserat ungdomsperspektiv	6
4	Vem omfattas av strategin Dalarna- Sveriges bästa ungdomsregion?	8
5	Dalarna – Sveriges bästa ungdomsregion	8
5.1	Mål 1: Unga i Dalarna kan påverka sina egna liv, kommunen de bor i och länets utveckling och ungas perspektiv beaktas i alla frågor som berör dem	8
5.2	Mål 2: Unga i Dalarna har förutsättningar för en god och jämlig fysisk, psykisk och social hälsa	9
5.3	Mål 3: Unga i Dalarna har förutsättningar att leva, studera och arbeta utifrån sina drivkrafter och styrkor, oavsett bostadsort.	10
5.4	Mål 4: Unga i Dalarna har förutsättningar att aktivt delta i omställningen till ett klimatsmart Dalarna	11
5.5	Avsiktsförklaring	12
6	Bilaga 1. Strategins varaktighet och uppföljningstillfällen	14

1 Varför en regional ungdomsstrategi?

Barn och unga utgör en tredjedel av dagens medborgare och de kommer att vara en majoritet av framtidens invånare i Dalarna. Barn och unga har rätt att få sina åsikter beaktade i frågor som berör dem. Besluten blir bättre, mer relevanta och får högre legitimitet när ungas åsikter och perspektiv har beaktats i processen. Ibland beaktas ungas perspektiv genom att analysera befintliga data eller ta del av forskningsrapporter. Ibland genom att ha dialog med unga på olika sätt.

Genom denna strategi kan barn- och ungdomsperspektiv få en mer säkerställd position i kommunerna och i regionen, i alla sektorer och på alla nivåer. Det ska ses som en självklarhet att beakta ungas perspektiv i frågor som berör dem. Det ska inte ses som ett "extra jobbigt uppdrag som måste göras", eller som en parallell process i sig. Strategin bidrar även till någorlunda lika strukturer i kommunerna och regionen som i sin tur leder till att unga kan ta en aktiv del i samhällsutvecklingen. Unga i alla åldrar ska känna sig viktiga i den kommunala, regionala, nationella och globala utvecklingen. Både de som stannar kvar i Dalarna och de som flyttar ut från Dalarna för att sen komma tillbaka ska uppleva att deras bidrag till Dalarna är lika viktiga. Strategin ska bidra till att få en välfungerande dialog med unga, och leda till ett spirande engagemang på alla nivåer i Region Dalarna och länets kommuner!

Strategin är framtagen av Region Dalarnas ungdomsstrateger, anställda vid Region Dalarnas regionala utvecklingsförvaltning. Processen kring framtagningen av strategin har skett i nära samverkan med det ungdomsstrategiska nätverket bestående av kommunernas ungdomsstrateger, de kommunala Dimpa-grupperna och sju unga rådgivare från Dalarnas kommuner, anställda för att jobba med denna process. Processen har även stärkts med hjälp av 2000 svar från en enkät riktad till unga i Dalarna hösten 2020.

Strategin är antagen av Region Dalarna och länets samtliga kommuner. Den är skriven på en övergripande nivå för att Region Dalarna och alla kommuner därefter ska kunna besluta om sina egna prioriteringar för att bidra till målen.

2 Styrande lagar, mål och strategier

Arbetet i Region Dalarna och kommunerna i länet styrs inte bara av den egna ungdomsstrategin. Det finns också ett antal konventioner, lagar och strategier som är bindande och/eller vägledande.

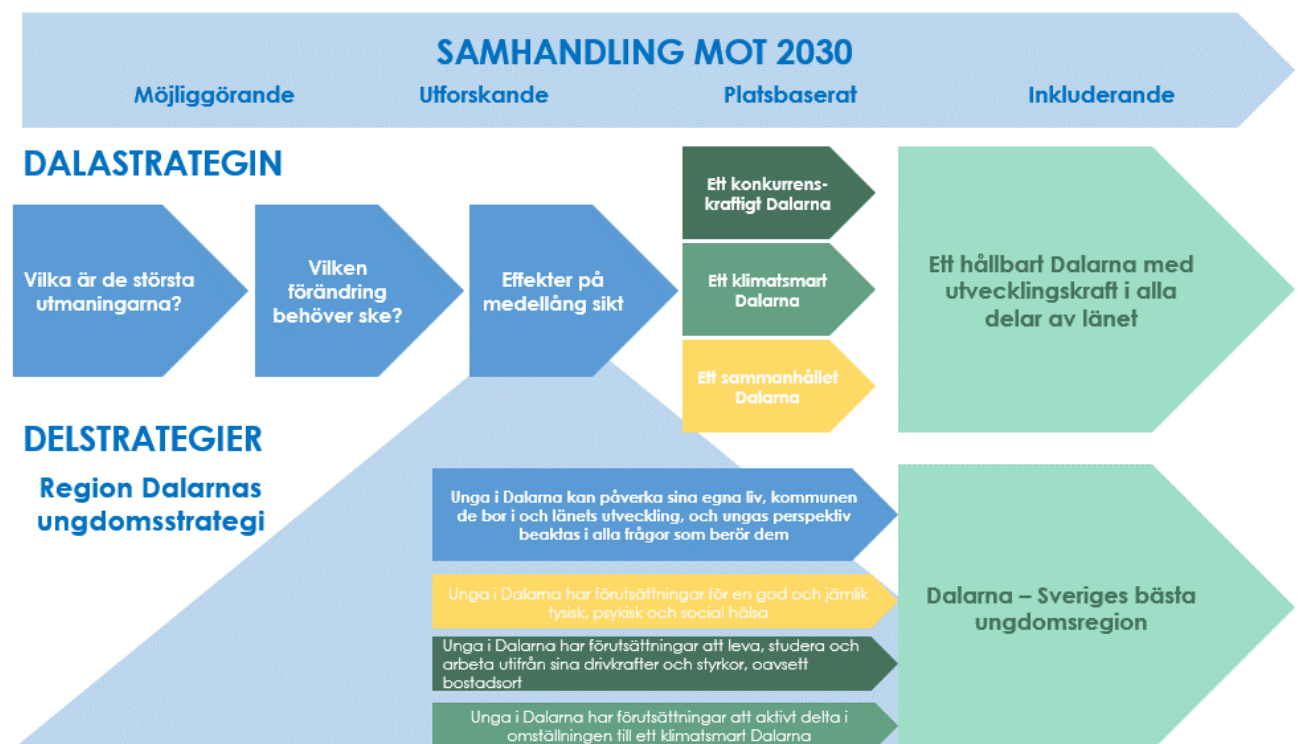
2.1 Dalarnas regionala utvecklingsstrategi

I Dalastrategin görs det tydligt att barn och unga ska ges möjlighet att aktivt delta i samhällsutvecklingen.

Det övergripande målet med Dalastrategin är; Ett hållbart Dalarna med utvecklingskraft i alla delar av länet. Tre målområden driver arbetet mot detta övergripande mål:

- Ett klimatsmart Dalarna
- Ett konkurrenskraftigt Dalarna
- Ett sammanhållet Dalarna

Ungdomsstrategin bidrar till att uppnå såväl det övergripande målet som de tre målområdena. I målområdet "ett sammanhållet Dalarna" tydliggörs att år 2030 ska Dalarna ha följande position: I Dalarna får alla barn och unga en bra start i livet. För att detta ska vara möjligt är en regional prioritering att: Möjliggöra en ökad involvering och aktivt medskapande i samhällsutvecklingen.

2.2 FN:s konvention om barnets rättigheter

FN:s konvention om barnets rättigheter, eller barnkonventionen som den ofta kallas, är svensk lag och syftar till att ge barn oavsett bakgrund rätt att behandlas med respekt och att få komma till tals. Fyra av artiklarna i barnkonventionen är vägledande för hur helheten ska tolkas och kallas för de fyra grundprinciperna. Grundprinciperna ska användas "som glasögon" vid läsning av de övriga artiklarna.

Artikel 2 handlar om alla barns lika värde och rättigheter och tydliggör att ingen får diskrimineras. Barnkonventionen gäller för alla barn som befinner sig i ett land som har ratificerat den.

Artikel 3 anger att det i alla åtgärder som rör barn i första hand ska beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Vad som är barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall och hänsyn ska tas till barnets egen åsikt och erfarenhet.

Artikel 6 understryker varje barns rätt till liv, överlevnad och utveckling. Det handlar inte bara om barnets fysiska hälsa utan också om den andliga, moraliska, psykiska och sociala utvecklingen.

Artikel 12 lyfter fram barnets rätt att bilda och uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör barnet. När åsikterna beaktas ska hänsyn tas till barnets ålder och mognad.¹

Eftersom FN:s konvention om barnets rättigheter är svensk lag är Region Dalarna och kommunerna i Dalarna skyldiga att se till att den omsätts i praktiken.

2.3 Regeringens mål för ungdomspolitiken

Regeringen har beslutat om ett mål för alla statliga beslut och insatser som berör ungdomar mellan 13 och 25 år.

Alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.²

Ungdomspolitiken är sektorsövergripande och omfattar alla de beslut och åtgärder som påverkar villkoren för ungdomar inom en rad olika områden som arbete, boende, utbildning, hälsa, fritid, kultur och inflytande.³ Ungdomspolitiken är bindande för myndigheter och vägledande för kommuner och regioner.⁴

2.4 Agenda 2030 – globala hållbarhetsmålen

År 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030 som innehåller 17 globala mål för en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling. Målen syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser.⁵ Agenda 2030 innebär också att beslutsfattare på alla nivåer åtar sig att beakta ungdomsperspektivet och ge barn och unga inflytande inte bara i frågor som berör dem här och nu utan också i frågor som berör deras framtid. Detta tydliggörs i Regeringens proposition 2019/20:188. Sveriges genomförande av Agenda 2030.

¹ <https://www.barnombudsmannen.se/barnombudsmannen/barnkonventionen/>

² <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/ungdomspolitik/mal-for-ungdomspolitik/>

³ <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/ungdomspolitik/>

⁴ <https://www.mucof.se/sveriges-ungdomspolitik>

⁵ <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/>

Agendan lyfter fram det långsiktiga perspektivet och genomsyras av barns och ungas perspektiv, för att ge nästa generation inflytande över dagens beslut... En tredjedel av agendans delmål refererar direkt eller indirekt till barns och unga människors egenmakt, deltagande och välmående... Ungas perspektiv, engagemang och innovationer är av stor betydelse för genomförandet av Agenda 2030 i Sverige och internationellt. Barns och ungas inkludering bör ske utifrån mångfalden i befolkningen, principen om att ingen ska lämnas utanför och barnets rättigheter. Det är viktigt att särskilt uppmärksamma och inkludera de som befinner sig i en särskilt utsatt situation, i utanförskap eller har svårt att själva göra sin röst hörd...Hållbar utveckling kräver förståelse för och kunskap om framtida generationers utmaningar och behov, hur barns och ungas villkor ser ut och hur de ges rätt förutsättningar att utvecklas till sin fulla potential. Det är viktigt att barn och unga ges möjlighet att vara delaktiga och att ett barn- och ungdomsperspektiv inkluderas i arbetet med agendan.⁶

3 Rättighetsbaserat ungdomsperspektiv

Utifrån ovanstående lagar, mål och strategier framgår att kommunerna och regionen måste arbeta utifrån ett ungdomsperspektiv och beakta ungas perspektiv i alla beslut som berör dem, inte bara idag utan också i framtiden. Detta leder till bättre beslut och en bättre samhällsutveckling eftersom besluten i större utsträckning innebär rätt insats vid rätt tidpunkt på rätt sätt och att besluten får högre acceptans bland de som berörs av dem. På sikt leder detta även till demokratiutveckling och högre tilltro till demokratiska beslutsstrukturer. Men vad innebär detta i praktiken?

Att arbeta utifrån ett ungdomsperspektiv betyder att allt beslutsfattande använder sig av fakta och statistik men också samlad kunskap om unga t.ex. i form av forskning. Ibland räcker den tillgängliga kunskapen och det material som finns för att ungas perspektiv ska kunna beaktas i en fråga som berör dem. Men ofta behövs detta kompletteras med ungas perspektiv. Det innebär att unga själva får delta med sina tankar och åsikter om vad som är bäst för dem t.ex. genom intervjuer, fokusgrupper eller enkäter med fokus på en viss fråga.

Allt arbete som genomförs måste skilja på individperspektivet, grupperspektivet och alla unga. En enskild ung person är expert på sitt eget liv men kan och ska aldrig göras till representant för alla unga. Däremot kan unga välja representanter som kan företräda dem i olika frågor t.ex. i ett elevråd, en ungdomsorganisation eller en organisation som har fokus på en särskild grupp av unga t.ex. unga HBTQI+-personer eller unga med funktionsvariationer.

Kombinationen av ungdomsperspektiv och ungas perspektiv säkerställer ett rättighetsbaserat ungdomsperspektiv. Myndigheten för ungdoms- och

⁶ <https://www.regeringen.se/49dc90/contentassets/378ab5cbd6b148acaecccc9413cc0e1ba/sveriges-genomforande-av-agenda-2030-prop.-201920188>

civilsamhällesfrågor har tagit fram en modell med sex komponenter som visar vad som krävs för att lyckas med ett rättighetsbaserat ungdomsperspektiv.

Syn på unga: Kommunen/regionen har förståelse för att unga människor är individer, med olika förutsättningar och åsikter. Det finns kunskap kring att unga har individuella rättigheter, att de ska ha makt att forma sina egna liv, och de ses som en resurs i samhället. Det säkerställs också att arbetet präglas av inkludering och icke-diskriminering. I praktiken handlar det ibland om att göra särskilda insatser för att nå de grupper av unga som är svårast att nå och som upplever att de har minst möjligheter att påverka sina egna liv och samhällsutvecklingen. Det handlar också om att ifrågasätta de outtalade och uttalade normer som präglar arbetet och synliggöra när de riskerar att få en exkluderande effekt.

Styrning och organisation: Kommunen/regionen styr, ger mandat och fördelar ekonomiska medel på ett sätt som säkerställer genomförande och uppföljning av organisationens arbete med ett rättighetsbaserat ungdomsperspektiv.

Kunskap om unga: Kommunens/regionens kunskap om ungas levnadsvillkor grundar sig på statistik, kartläggningar och forskning, framtagna genom både kvantitativa och kvalitativa metoder.

Ungdomskompetens: Kommunen/regionen säkerställer att alla i organisationen som möter eller tar beslut om unga har den unika kompetens som krävs för att arbeta utifrån ett rättighetsbaserat ungdomsperspektiv.

Kommun- och regiondriven delaktighet: Inför beslut som rör unga tar kommunen/regionen initiativ till delaktighet som säkerställer att unga, såväl grupper som individer har möjlighet att bilda sig åsikter, uttrycka dessa, samt få dem beaktade av beslutsfattare i alla frågor som berör dem. Kommunen/regionen ansvarar för att dialogens syfte förklaras och vilka möjligheter som finns att påverka, samt återkopplar till unga hur deras åsikter beaktats.

Ungdomsdriven delaktighet: Det finns strukturer och ett aktivt arbete som möjliggör för unga att själva, eller med stöd av andra, driva egna frågor som är viktiga och relevanta för dem.

4 Vem omfattas av ungdomsstrategin?

Det regionala ledarskapet ägs inte av en regionalt utvecklingsansvarig aktör, utan av en rad aktörer som kan och ska leda utvecklingsarbetet beroende på område och tillfälle. Denna strategi är beslutad och antagen av Region Dalarna och länets alla kommuner. Den omfattar hela Dalarna, och kan även användas av andra aktörer såsom Länsstyrelsen, civilsamhället och näringslivet i länet.

5 Dalarna – Sveriges bästa ungdomsregion

Dalarna vill bli och vara Sveriges bästa ungdomsregion. För att åstadkomma detta har Region Dalarna i samverkan med kommunerna tagit fram fyra mål med tillhörande prioriteringar och indikatorer samt en avsiktsförklaring som Region Dalarna och samtliga kommuner i regionen har skrivit under. Resultaten kommer att utvärderas med hjälp av statistik från bl.a. Lupp, samt kvalitativ uppföljning av aktiviteter och prioriteringar som Region Dalarna och länets kommuner genomför.

5.1 Mål 1: Unga i Dalarna kan påverka sina egna liv, kommunen de bor i och länets utveckling och ungas perspektiv beaktas i alla frågor som berör dem.

Prioriteringar:

- Kommuner och region har ett ungdomsperspektiv och beaktar ungas perspektiv i alla beslut som berör dem
 - Kommuner och region återkopplar till unga under och efter delaktighetsprocesser
 - Kommuner och region har inflytandeforum för unga på olika nivåer och platser med tydlig koppling till beslutsfattare. Exempel är elevråd, unga
-

kommunutvecklare/rådgivare, fokusgrupper, demokratidagar, gårdsråd och digitala forum.

- Kommuner och region ger alla unga kunskap om deras rätt att få sina åsikter beaktade i frågor som berör dem
- Alla beslutsfattare inom kommun och region har kunskap om barns och ungas rättigheter
- Kommuner och region använder Lupp för att mäta effekter av gjorda insatser och som underlag för att prioritera insatser framåt
- Kommuner och region har strukturer för ungdomsdriven delaktighet som unga känner till. Exempel är medborgarförslag och stöd till det unga civilsamhället
- Kommuner och region har metoder för att informera om processer och kommande beslut i kanaler där unga nås.

Indikatorer för uppföljning:

Lupp:

- Vilka möjligheter har du att föra fram dina åsikter till dem som bestämmer i kommunen?
- Vill du vara med och påverka i frågor som rör din kommun?
- Till vem eller vart vänder du dig om du skulle vilja påverka något i din kommun?
- Känner du till vilka rättigheter du har enligt barnkonventionen
- Tror du att vuxna i allmänhet känner till barnets rättigheter enligt barnkonventionen

5.2 Mål 2: Unga i Dalarna har förutsättningar för en god och jämlik fysisk, psykisk och social hälsa.

Prioriteringar:

- Kommuner och regionen ger unga möjlighet att aktivt påverka arbetet med att främja ungas hälsa
 - Kommuner och region har förutsättningar för ett aktivt arbete med skydds- och riskfaktorer för ungas hälsa
 - Kommuner och region använder forum för elevinflytande och skoldemokrati för att skapa åtgärder som ökar elevernas välmående i skolan.
 - Kommuner ger unga möjlighet att påverka innehållet i kommunala kultur- och fritidsaktiviteter
 - Kommuner och region möjliggör för det unga civilsamhället att utveckla verksamhet för och med unga. Exempel är ungdomsorganisationer och föreningar.
 - Kommuner och region kartlägger och genomför insatser för att öka ungas fysiska, psykiska och sociala trygghet
-

Indikatorer för uppföljning:

Lupp:

- Länsövergripande Lupp-fråga 2021: Påståenden som handlar om känslor, tankar och delaktighet. Jag känner:
gemenskap med andra människor
ansvar för andra
att jag tar ansvar för mig själv
att det är bra att vara del av en gemenskap
att jag bidrar utan att förvänta mig någonting i utbyte
att jag kan fatta egna beslut om mitt liv
att jag betyder mycket för andra
att andra betyder mycket för mig
att jag litar på de flesta människor
att andra människor litar på mig
Inget av ovanstående.
- Hur nöjd eller missnöjd är du med ditt liv när det handlar om: Skolan, kompisar, familjen, dina pengar, fritiden, livet som helhet
- Hur stämmer dessa påståenden in på dig? Det finns saker att göra men: inget som intresserar mig, min familj säger nej, jag kan inte ta mig dit ,det kostar för mycket
- Jag har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över/ska kunna påverka i skolan, Skolans personal lyssnar på vad elevrådet säger och tar dem på allvar, Skolan uppmuntrar mig att aktivt medverka i klassråd och elevråd
- Om du tänker på hur det är nu och hur det var innan Coronapandemin började, på vilket sätt har ditt liv förändrats på grund av Corona-pandemin?

5.3 Mål 3: Unga i Dalarna har förutsättningar att leva, studera och arbeta utifrån sina drivkrafter och styrkor, oavsett bostadsort.

Prioriteringar:

- Kommuner och region samhällsplanerar utifrån ett ungdomsperspektiv och med hänsyn till ungas perspektiv
 - Regionen planerar och utformar kollektivtrafiken utifrån ett ungdomsperspektiv och med hänsyn till ungas perspektiv
 - Kommuner och region skapar förutsättningar för att matcha unga vuxnas drivkrafter med möjlighet till vidareutbildning i Dalarna
 - Kommuner och region skapar förutsättningar för att matcha unga vuxnas drivkrafter med arbetsmarknadens behov
-

Indikatorer för uppföljning:

Lupp:

- Länsövergripande Lupp-fråga 2021: Kollektivtrafiken passar mina behov att ta mig till och från: Skola, Fritidsaktiviteter, Samhällsservice, Träffa vänner, Träffa släkt/familj, Längre resor, Inget av ovanstående.
- Hade du ett sommarjobb i somras?
- Hur fick du ditt sommarjobb?
- Vad skulle du helst vilja göra direkt efter gymnasiet?
- Tror du att du kommer att flytta från kommunen där du bor?
- Av vilken anledning tror du att du kommer flytta från kommunen där du bor?

5.4 Mål 4: Unga i Dalarna har förutsättningar att aktivt delta i omställningen till ett klimatsmart Dalarna.**Prioriteringar:**

- Kommuner och regionen ger unga möjlighet att aktivt påverka miljö- och klimatarbetet
- Kommuner och region beaktar ungas perspektiv i sitt miljö- och klimatarbete.
- Kommuner och region ger alla unga den kunskap de behöver för att kunna göra aktiva miljö- och klimatval.
- Kommuner och region stöttar, ger röst åt och säkerställer trygghet för unga miljö- och klimatengagerade
- Kommuner och region skapar möjlighet för unga att delta i regionala samverkansforum kring miljö- och klimatfrågor, såsom Miljötinget

Indikatorer för uppföljning:

Lupp:

- Länsövergripande Lupp-fråga 2021: När det gäller frågor som rör klimat och miljö är jag: mycket intresserad, ganska intresserad, ganska ointresserad, totalt ointresserad”
 - Hur ser du på framtiden?
 - Hur stort eller litet förtroende har du för: politiker, vuxna i allmänhet?
-

5.5 Avsiktsförklaring

Region Dalarna och samtliga kommuner i Dalarna har skrivit under en avsiktsförklaring som innebär gemensamma åtaganden för att möjliggöra att målen för strategin nås. Vid omarbetningen av strategin har skrivningarna i avsiktsförklaringen kompletterats med en förklaring av vissa nyckelbegrepp i kursiv text.

För att Dalarna ska bli och vara Sveriges bästa ungdomsregion avser kommunerna:

- Beskriva i sina verksamhetsplaner (eller motsvarande dokument) hur kommunen ska vara delaktig i det regionala arbetet med "Dalarna – Sveriges bästa ungdomsregion".
Med detta avses att kommunen ska skriva in i verksamhetsplaner eller motsvarande dokument hur kommunen säkerställer att ungdomsperspektivet och ungas perspektiv beaktas i alla beslut som berör dem. Detta kan konkretiseras genom delmål och/eller rutiner och arbetssätt.
 - Ha tjänsteperson med ett tydligt strategiskt uppdrag och central placering i organisationen.
Med "central" avses strategisk och relevant placering med de kontaktvägar och det mandat som behövs för att ungdomsperspektivet och ungas perspektiv ska kunna beaktas i alla beslut som berör unga nu och i framtiden.
 - Ha en sektorsövergripande grupp bestående av politiker och tjänstepersoner som regelbundet följer upp kommunens arbete med "Dalarna - Sveriges bästa ungdomsregion".
Med "kommunens arbete med Dalarna – Sveriges bästa ungdomsregion" avses arbetet med att säkerställa att ungdomsperspektivet och ungas perspektiv beaktas i alla beslut som berör unga på den kommunala nivån. Med "sektorsövergripande" menas att gruppen gemensamt ska ha det formella och informella mandat som krävs för att de ska kunna säkerställa att arbetet sker på alla nivåer och inom alla områden på kommunen.
 - Arbeta kunskapsbaserat genom att regelbundet genomföra Lupp i högstadiet och gymnasiet i samverkan med Region Dalarna och övriga kommuner.
Lupp är ett exempel på att arbeta kunskapsbaserat. Andra sätt inkluderar att utgå ifrån nationell statistik, forskning, studier, enkäter, fokusgrupper, intervjuer och andra källor som ger en bild av ungdomsperspektivet övergripande och/eller inom en given frågeställning.
 - Arbeta med Barnkonventionen genom att öka kunskapen om dess innehåll men även hur den omsätts i praktisk handling.
I detta arbete är det viktigt att kommunen inte bara arbetar med att öka kunskapen om Barnkonventionen utan också skapar arbetssätt och uppföljningsmekanismer som säkerställer att kommunen lever upp till lagen i praktiken i all kommunal verksamhet.
-

För att Dalarna ska bli och vara Sveriges bästa ungdomsregion avser Region Dalarna:

- Beskriva i sina verksamhetsplaner (eller motsvarande dokument) hur regionen ska vara delaktig i arbetet med "Dalarna – Sveriges bästa ungdomsregion".
Med detta avses att Region Dalarna ska skriva in i verksamhetsplaner eller motsvarande dokument hur regionen säkerställer att ungdomsperspektivet och ungas perspektiv beaktas i alla beslut som berör dem. Detta kan konkretiseras genom delmål och/eller rutiner och arbetssätt.
 - Ha tjänsteperson med ett tydligt strategiskt uppdrag och central placering i organisationen.
Med "central" avses strategisk och relevant placering med de kontaktvägar och det mandat som behövs för att ungdomsperspektivet och ungas perspektiv ska kunna beaktas i alla beslut som berör unga nu och i framtiden.
 - Ha en regional sektorsövergripande grupp av tjänstepersoner och politiker som regelbundet följer upp Region Dalarnas och länets arbete med "Dalarna – Sveriges bästa ungdomsregion".
Med "Region Dalarnas och länets arbete med Dalarna – Sveriges bästa ungdomsregion" avses arbetet med att säkerställa att ungdomsperspektivet och ungas perspektiv beaktas i alla beslut som berör unga på den regionala och de kommunala nivåerna. Med "sektorsövergripande" menas att gruppen gemensamt ska ha det formella och informella mandat som krävs för att de ska kunna säkerställa att arbetet sker på alla nivåer och inom alla områden på kommunen.
 - Samordna regional analys av kommunernas Lupp för högstadiet och gymnasiet samt ge stöd till kommunerna i hur Lupp kan användas som verktyg.
 - Arbeta kunskapsbaserat genom att arbeta med den länsövergripande elevhälsodatabasen och Folkhälsomyndighetens data.
Den länsövergripande elevhälsodatabasen och Folkhälsomyndighetens data är exempel på hur regionen kommer att arbeta kunskapsbaserat. Andra sätt inkluderar att utgå ifrån nationell statistik, forskning, studier, enkäter, fokusgrupper, intervjuer och andra källor som ger en bild av ungdomsperspektivet övergripande och/eller inom en given frågeställning.
 - Ta fram, samla och synliggöra kunskap om målgruppen samt främja erfarenhetsutbyte.
 - Arbeta med Barnkonventionen genom att öka kunskapen om dess innehåll men även hur den omsätts i praktisk handling.
I detta arbete är det viktigt att kunskapsbyggandet även inkluderar hur regionen och kommunerna kan skapa arbetssätt och uppföljningsmekanismer som säkerställer att regionen och kommunerna lever upp till lagen i praktiken i all verksamhet.
 - Driva Dimpa, Dalarnas implementeringsprocess, vidare.
-

6 Bilaga 1. Strategins varaktighet och uppföljningstillfällen

